

تجلیل از روز جهانی پناهنده در شرایط بحران سیستم پناهندگی در کشور های میزبان

۲۰ جون ۲۰۲۲

بزرگداشت از روز جهانی پناهنده که همه ساله بتاريخ ۲۰ ماه جون صورت میگیرد، هدف آن تأکید بر این اصل است که پناهندگی یک حق است و کسی مستحق پناهندگی میشود که تعریف پناهنده، مندرجه در ماده ۱ کنوانسیون ۱۹۵۱ ژنیو در مورد پناهندگی بالایش قابل انطباق باشد. اما با گذشت بیش از ۷۰ سال از مصوبه مجمع عمومی ملل متحد برای تصویب این کنوانسیون، تعداد انسانهایی که جنگ، اختناق سیاسی، ستم نژادی یا مذهبی آنها را آواره ساخته است، برای نخستین بار به بالاتر از صد میلیون رسیده است. البته دو ثلث این رقم را بیجا شدگان داخلی تشکیل میدهد که به اثر جنگ ها و یا آفات طبیعی ناگزیر به ترک خانه و کاشانه خود و پناه بردن به بخش دیگری از کشور شان شده اند. بقیه همه پناهندگان و پناهجویان اند. از روز جهانی پناهنده برخی سازمانهای عضو فارو با کنفرانسها، نمایش فلم های مستند در مورد مشکلات پناهندگی، تورنمنت های سپورتي و تظاهرات خیابانی تجلیل کردند. در شهر هوفد دورپ هالند برنامه های متنوع به ابتکار نهاد پامیر و همکاری فدراسیون انجمنهای پناهندگان افغان در هالند (FAVON) و نهاد Kans4U به اشتراک هموطنان ما برگزار شد. برنامه بزرگداشت عمومی پناهنده ها در شهر لیدن به اشتراک فعال انجمن افغانهای مقیم هالند (هما) نیز با موفقیت همراه بود.

البته صحبت در مورد پناهندگی ارتباط مستقیم با کانون های تشنج در جهان دارد که در آن حقوق بشر و حقوق بسن المللی بشر دوستانه بشدت نقض میگردد. اگر چه دول قدرتمند جهان و منطقه برای گرم ساختن بازار فروش اسلحه از طریق تشدید اختلافات سیاسی، ایدئولوژیک قومی و مذهبی، خود در ایجاد جنگها و افزایش تعداد پناهجویان شریک و گاهی هم بانی آن اند، اما روز تا روز بر مسولیت گریزی شان در برابر کنوانسیون پناهندگان ۱۹۵۱ ژنیو و پروتوکول های آن افزوده میشود و موارد نقض مواد کنوانسیون مذکور و سایر اسناد جهانی بشر دوستانه ازدیاد می یابد. در ارتباط با وسعت مشکل پناهندگی افغانها، دول ایران و پاکستان مقصرین عمده اند. اما بیشتر از هر کشور دیگری به اخراج پناهجویان افغان شدت میبخشند. ایران روزانه حد اقل ۱۰۰۰ مهاجر افغان را صرف از مرز نیمروز به افغانستان دبپورت میکند. پاکستان با وصف دریافت کمک مالی از ملل متحد و دول غربی برای عدم توصل به اخراج افغانها، گاه گاه به خاطر اهداف سیاسی به اخراج کتلوی افغانها میب. دازد. به مثالهای ذیل که تخلفات اتحادیه اروپا و دول عضو آنرا احتوا میکند توجه کنید:

واپس فرستادن پناهجویان از مرز های خارجی اتحادیه اروپا: آبهای مدیترانه در سواحل ایتالیا از یک قسمت این بحیره و یونان در

اعتراض جوانان افغان در مقابل پارلمان هالند بتاريخ ۱۴ سپتمبر ۲۰۲۱ با تحویل لوح امضاء بیش از ۲۱۵۷۶

قسمت دیگران شاهد مجبور ساختن قایق های پناهجویان به بازگشت به کشور آنطرف آنها (لیبیا/ترکیه) میباشند. این حرکت غیر قانونی است زیرا به پناهجویان مذکور حق درخواست پناهندگی داده نمیشود. ضمناً طی چند سال اخیر به مرگ هزاران پناهجو منجر شده است. در بین این قایق ها عده زیادی افراد مستحق پناهندگی و یا در حال فرار از جنگ موجود میباشند.

لت و کوب، شکنجه، کشتارماین ها و انتظار طولانی در مسیر بالکان:

سفر به اتحادیه اروپا از طریق ترکیه، صربستان، بوسنیا، کرواسی بسیار خطرناک است. در نزدیکی شهر بیهاج بوسنیا یک کمپ چند صد نفری بنام لیتا وجود دارد. این کمپ نزدیک سرحد کرواسی (کشوری که عضو اتحادیه اروپاست اما شامل قرار دادن شنگن نیست) واقع میباشد. پولیس سرحدی کرواسی با پناهجویانی که از بوسنیا داخل سرحدات کرواسی میشوند، روش ظالمانه دارند، آنها را لت و کوب نموده و بخصوص جوانان را بصورت وحشتناک شکنجه میکنند. در زمستانهای سخت و پُر برف مدتها در زیر برف نگهدارند و بعد دوباره به بوسنیا دیپورت میکنند. در سال ۲۰۲۱ نیز یک تیم تحقیقاتی از خبرنگاران حملات خشونت بار پولیس کرواسیا و زخم های پناهجویان را در فیلمی بنام Shadow Game مستند سازی کردند، و برای اعتراض به سیاست پناهجو ستیزی با جمع آوری ۳۱۶۳۶ امضاء و با حضور کودکان پناهجو و جمعی از هنرمندان و جامعه مدنی از کشورهالند و جوانان از کشورهای مختلف بتاريخ ۱۴-۶-۲۰۲۲ حرکت اعتراضی خوبی را براه انداختند. سال قبل نیز جمعی از جوانان افغان بنام جنبش آزادی بتارخ ۱۵-۹-۲۰۲۱ با جمع آوری ۲۱۷۷۶ امضاء برای بهبودی وضعیت پناهندگان و برسمیت شناختن نا امن بودن افغانستان تحویل دادند، اما این حرکات اعتراضی نیز تا کنون تغییری در وضعیت مرزها و شناسایی رسمی افغانستان بحيث کشور نا امن نیاورده است. بحران سیستم پناهندگی در اروپا با موج بزرگ پناهجویان ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ آشکار شد. اما مقامات اروپا و دول عضو آن به عوض اصلاح این سیستم، به استفاده از خشونت برای کوچک نگهداشتن این موج متصل جستنند. سازمان های حقوق بشری از ۱۶ هزار عقب راندن غیرقانونی پناهجویان در مرز میان کرواسیا و بوسنیا در سال ۲۰۲۰ سخن گفته اند. در همین مرز چندین کیلومتر جنگل های انبوه وجود دارد که در بخشی از آن هنوز هم حدود ۲۰۰ هزار ماین از دوران جنگ دهه ۱۹۹۰ بالکان به جای مانده است.

اعتراض و سخنرانی جوانان پناهجو در پارلمان اروپا به عدم حمایت اتحادیه اروپا از کودکان پناهجو بروکسل ۱۴-۶-۲۰۲۲

توقف اجراءات برپروسة پناهندگی افغانهایی که قبل از سقوط جمهوری اسلامی به اروپا آمده اند:

پروسة پناهندگی ده ها هزار پناهجو که قبل از افتادن قدرت بدست طالبان در اروپا درخواست پناهندگی داده بودند، بعد از رویداد سقوط کابل در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ متوقف شد. البته اجراءات در مورد اخراج پناهجویان رد شده نیز متوقف است. قرار معلوم دول اروپا منتظر اند تا نخست طالبان یک مقدار نرمش بخرچ دهند وافکار عامه در اروپا تا حدی برای اخراج افغانها مساعد گردد، و بعد از آن آغاز به تعیین سرنوشت شان کنند. این افغانها سالهای طولانی را در کمپها گذرانده اند، مشکلات اکثریت آنها با طالبان بوده است. پس توقف تصمیم گیری در مورد آنها و تمدید مکرر آن غیر عادلانه و مخالف روحیه کنوانسیون ژنیو است.

هموطنانی که در چوکات برنامه تخلیه از افغانستان خارج شدند نیز مشکلات خود را دارند:

وضع هموطنان تخلیه شده از افغانستان نیز در مجموع تعریف زیادی ندارد. در برخی کشورها به ایشان اجازه اقامت موقتی داده شده است. در یکده کشور های دیگر اروپائی اجازه اقامت که میتواند به دایمی تبدیل شود. اما مشکلات اسکان ایشان یک مشکل تقریباً عمومی میباشد. بخشی از آنها هنوز هم در کشور های شرق میانه در کمپ ها اند و به دولت غربی که آنها را انتقال داده، فرستاده نشده اند. در انگلستان عده زیادی هنوز در هتل ها بسر میبرند و کار های اجازه نامه اقامت طولانی مدت ندارند. هزاران هموطن ما نیز در پاکستان و ایران منتظر تکمیل اجراءات یا تعیین پرواز خود اند.

پالیسی احداث مراکز پذیرش پناهجویان در یکی از دول فقیر:

کاربرد این پالیسی در اتحادیه اروپا در سال ۱۹۹۹ توسط وزارای داخله برخی دول عضوین اتحادیه مطرح شد. نخستین شکار این پالیسی متنازع فیه که مشکل را حل نمیکند بلکه از اروپا به دول همجوارکشور های جنگزده انتقال میدهد، پناهجویان افغان در هالند بودند. دولت پاکستان در برابر پول حاضر شده بود تأمین مرکز بود و باش موقت برای هزاران پناهجوی افغان که از طریق پاکستان عازم اروپا شده بودند، بپذیرد. فدراسیون انجمنهای پناهندگان افغان در هالند (فافون) توانست با برگزاری تظاهرات ۵۰۰۰ نفری و اقامه دعوی قضائی علیه وزیر عدلیه هالند از تطبیق پلان اخراج جمعی جلوگیری کند. اما این پالیسی کماکان در صدر اجندای اتحادیه اروپا میباشد. انگلستان که فعلاً عضو اتحادیه اروپا نیست، قانون جدیدی برای پناهندگان وضع کرده که بسیار سختگیرانه است. توافقنامه با دولت رندا برای اسکان کسانی که در بریتانیا درخواست پناهندگی شان یکبار رد شده است، شکل افراطی همان پالیسی نگهداری و اسکان منطوقی پناهجویان است. دولت انگلستان با وصف اعتراضات داخلی و جهانی بشمول محکمه اروپائی عدالت براین پالیسی غیر قانونی، بر تطبیق آن با فشاری میکند.

چه باید کرد؟

- برای آوردن فشار سیاسی معنی دار بر اتحادیه اروپا و دول عضو آن باید افغانها و تشکل های شان در دول میزبان در چوکات اهداف معین متحد شوند.
- اعتراض های دسته جمعی بر پالیسی ها و شیوه های کاری غیر قانونی که در فوق از آن تذکار رفت.
- تبلیغ و نشرات به زبان کشور میزبان در رابطه با مشکلات کشورهای منبع و عدم آمادگی حکام دولت میزبان برای کمک به تغیر اذعان عامه.
- اعتراضات خیابانی وسیع از طریق اشتراک مساعی همه نیرو های طرفدار پناهندگان علیه انحرافات از کنوانسیون پناهندگان.
- مبارزه علیه جنگ و جنگ افروزی در کشور های عقب نگهداشته شده.

«هیأت مدیره فارو»